

BEZORGEN
De Voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA Den Haag

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070 - 342 43 44
F 070 - 342 41 30
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 2 april 2014
BETREFT Beantwoording vragen Tweede Kamer bij *Programma Speer van Ministerie van
Defensie*

Geachte mevrouw Van Miltenburg,

Hierbij bieden wij u de op 2 april 2014 vastgestelde antwoorden aan op vragen die de commissie voor Defensie heeft gesteld over onze brief over het *Programma SPEER van het Ministerie van Defensie* (vergaderjaar 2013-2014, kamerstuk 31 460, nr 39).

Algemene Rekenkamer

drs. A.P. Visser,
wnd. president

dr. Ellen M.A. van Schoten RA,
secretaris

Antwoorden Algemene Rekenkamer op vragen van de Tweede Kamer over de brief *Programma SPEER van het Ministerie van Defensie*

2/4

Vraag 1

Kunt u per kostenpost duiden welke ingeschatte kosten hier bij horen?

Vraag 2

Op basis van welke berekeningen komt u tot een kostenraming van euro 650 miljoen tot halverwege 2013

Vraag 3

Op basis van welke berekeningen komt u tot een kostenraming van euro 250 miljoen voor het afronden van het implementatietraject en de noodzakelijke doorontwikkeling?

Voor het inzichtelijk maken van de integrale kosten van ICT-projecten en om een rijksbrede consistente wijze van rapporteren te borgen geldt vanaf 2008 het rapportagemodel voor grote ICT-projecten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Volgens dit rapportagemodel dienen ministeries in ieder geval de volgende kostenposten te specificeren:

1. ingekochte apparatuur en standaard software;
2. extern personeel;
3. bij ontwikkeling en bouw gebruikte hard en software (licentiekosten);
4. intern personeel (handleiding overheidstarieven, bij een batenlastendienst op basis vastgesteld uurtarief);
5. implementatiekosten als scholing en voorlichting.

Het Ministerie van Defensie gebruikt dit rapportagemodel niet voor SPEER, omdat dit programma voor 2008 is gestart. Als reactie hierop schrijven wij in ons nawoord dat het 2014 moeilijk is vol te houden "een beroep te blijven doen op de situatie van voor 2008, zeker in aanmerking genomen de herijking van de ambities in 2010".

In haar rapportages verstrekt het departement alleen informatie over de kostenposten 1 tot en met 3. In de voortgangsrapportage geeft het aan dat - tot halverwege 2013 - 481 miljoen euro is uitgegeven aan SPEER.¹

Omdat gegevens over de kostenposten 4 en 5 ontbraken en wij wel een integraal beeld wilden opstellen van de kosten van SPEER, hebben we de omvang van deze twee kostenposten geschat. Op basis van gegevens over onder meer de gemiddelde bezetting tijdens de programmaperiode, het aantal opgeleide medewerkers en een binnen het Ministerie van Defensie gehanteerd loonsomtarief van 50.000 euro per medewerker

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 31 460, nr. 34.

(gerekend in voltijdsequivalenten exclusief overhead) per jaar schatten we de 3/4
omvang van de kosten voor de inzet van intern personeel (kostenpost 4) tot halverwege
2013 op 117,5 miljoen euro en de kosten voor scholing en voorlichting (kostenpost 5) op
50 miljoen euro. Opgeteld bij de kosten waarover Defensie wel rapporteert komen we uit
op 648,5 miljoen euro.

Voor de doorontwikkeling heeft het departement voorsnog een bedrag van 120 miljoen
euro gereserveerd voor de periode 2014-2020.² Ook voor dit bedrag hebben we een
schatting gemaakt van de kostenposten die het ministerie niet meeneemt in zijn
berekening. Wanneer we deze kostenposten schatten en optellen bij het door Defensie
gereserveerde bedrag komen we uit op een totaalbedrag van 250 miljoen euro voor de
doorontwikkeling.

De afronding van de basisimplementatie en de doorontwikkeling zullen nog verscheidene
jaren duren, zie ook het antwoord op vraag 4. Het is volgens ons van belang dat het
Ministerie van Defensie rapporteert over de kosten op een manier die consistent is aan de
rapportages van andere departementen. Hiervoor dient ook het Ministerie van Defensie
het rapportagemodel voor grote ICT-projecten van het Ministerie van BZK te gaan
hanteren.

Vraag 4

*Wanneer verwacht u dat de implementatie van het nieuwe ERP-systeem eindelijk in de
afrondende fase komt?*

De basisimplementatie van ERP zal volgens het Ministerie van Defensie in 2015 worden
afgerond. Daarna is door de minister doorontwikkeling voorzien tot 2022.

Vraag 5

*Wat zijn de financiële en operationele consequenties van het feit dat nog steeds niet alle
krijgsmachtonderdelen hetzelfde systeem gebruiken en dus nog steeds niet de
schaalvoordelen kunnen uitbuiten?*

Met de introductie van één informatiesysteem voor alle materieel-logistieke en financiële
processen wordt beoogd om 'joint' optreden bij missies effectiever te kunnen
ondersteunen, alle processen efficiënter uit te voeren en het beheer van de
informatievoorziening te vereenvoudigen.

Zolang niet alle krijgsmachtdelen hetzelfde systeem gebruiken en het systeem niet is
doorontwikkeld, zal sprake zijn van:

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 31 460, nr. 29.

Antwoorden Algemene Rekenkamer op vragen over *Programma SPEER* van het
Ministerie van Defensie kamerstuk 31 460, nr. 39

- een minder gestandaardiseerd en geïntegreerd operationeel optreden bij joint operaties; 4/4
- minder financiële besparingen door het ontbreken van centrale inkoop, voorraadbeheersing en bevoorradinglijnen; en
- dubbel beheer van oude en nieuwe systemen.

Vraag 6

Op welke wijze is de roadmap getoetst in de gateway review en wat behelst deze gateway review?

Een gateway review is een vertrouwelijke toetsing uitgevoerd door een tijdelijk reviewteam. Dergelijke reviews worden begeleid door het Bureau Gateway, onderdeel van de Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk (UBR) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Meer informatie is te vinden op www.bureaugateway.nl.